

ÄRIPÄEV 26. aprill 2012
toimetaja Vilja Kiisler, 6670 150, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

ÜKS KÜSIMUS

Äripäeva teispäevane juhtkiri tegi ettepaneku keelata riigifirmadel dividendide maksmine, kui nad pole börsil. Mitu riigifirmat on monopolid, nii et dividendide võtmise riigile on sisuliselt kaudne maksustamine.

Kas keelata riigifirmadel dividendide maksmine, kuni nad pole börsil?

AKKO SORAINEN, Advokaadibüroo Sorainen vanempartner

Mina pooldan riigifirmade börsile viimist vähehaaval, aga arvan, et nii radikaalne samm nagu dividendi jagamise keelamine seniks läheks võib-olla liialne. Dividendide võiks endiselt maksta riigile, kui riigifirma teenuste hinnapoliitika on põhjendatud ja kui firma juhtkonnal ei ole parasjagu põhjendatud investeeringud kavandatud.

RAIVO HEIN, ettevõtja ja investor

Üldiselt on see kahe otsaga asi, sest dividendid on alati omaniku õigus, ja sinna ei saa või ei tohiks mitte kuidagi vahele segada. Küll aga võiks riik käituda nii, et ta dividendide ei võta, mitte et see oleks keelatud. Pigem läheks see raha arendusse või kuhu iganes seda vaja oleks.

Riiki on raske mõjutada, kuna ta on terroriorganisatsioon, kes mõjutab oma elanikke.

MEELIS LAIDO, Linn Klaudivaade juht ja omanik

Jumala õige, miks peab maksma riigile dividendide, mis jälle ümber jaotatakse. Kui vaadata Eesti Energiat, siis oleme kõik näinud, mida elektri hind on viimasel ajal teinud. Uurin, kust tulevad kulud juurde, aga igasugused tasud on tõusnud. Siis korjatakse sisuliselt see meilt ära ja jagatakse ümber. Valatakse näiteks betooni.

LUGEJA ARVAB

„Kohtuotsus, mis sisuliselt ei nõua süüdlaselt varastatud raha tagasi ega karista ka reaalse vanglakaristusega, riivab ikka väga valusalt iga mõistusega kodaniku õiglustunnet.

Kommentaar artiklile "Tallinlased maksid kinni Songisepa poja kardinoidud?"

LOE WWW.ARIPAEE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon: (372) 667 0195,
(372) 667 0222,
faks: (372) 667 0265,
(372) 667 0165
Trükk AS Krioonpress
Toimetuse
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111,
faks: (372) 667 0265
Korrespondent Tartus
Vainu Rozental,
vainu.rozentalt@aripaev.ee
Reklaamiosakond
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105,
faks: (372) 667 0200
Seminarid, käsiraamatud,
Raamatukübi ja infolehed
tel: (372) 667 0207.

faks: (372) 667 0290
Tellimine ja arv:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099,
faks: (372) 667 0300
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine
Ainult Äripäeva paberlehe tellija saab lugeda Eesti parimat majanduslehes digiversioni internetis, iPadis ja nutitelefonis.
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Toimetuse võtab endale õiguse kirjutada kaastöötajate kohta artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajastel, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autorite õigused kaitsitud teosed ning nende reproduitseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressiohukoruse, pn@eal.ee või tel: (372) 646 3363.

ÄRILAUSE

„Raivo Vare: Pole halba ilma heata. „Pronksiööle” järgnenud raskused sundisid Eesti logistikasektorit ümber korralduma.

Analüütik märgib, et ärimudelite muutumine võimaldas pärast esmast paarikümneprotsendist kaubamahtude vähenemist sadamatel taas kriisieleelse tasemele jõuda.

KOLUMN

Seame uue suure eesmärgi

Kohtusin hiljuti ühe riigikogulasega, kes kurtis, et Eestil puudub uus Suur Eesmärk, mis ühendaks rahvast ja mille poole liikumine annaks ühiskonnale uue arengutõuke. Eesmärk, mis oleks piisavalt oluline, et saada üle erakondadevahelisest näklusest – nii nagu selleks olid iseseisvuse eest võitlemine või Euroopa Liidu ja NATOga ühinemine.

Arvan, et Eesti uus Suur Eesmärk on üsna proosaline – optimaalse ja jätkusuutliku riigijuhtimissüsteemi väljatöötamine. Sellise, mis oleks Eestile jõukohane ja tagaks riigi jätkumise vähemalt paariks järgmiseks põlvkonnaks (miljalgi vajab ka parim süsteem muutmist). Kui esmapilgul võib selline eesmärk tunduda bürookraatlik ja väheambitsioonikas (atraktiivsem on näiteks Eesti rahvaarvu või elanikkonna õhneindeksi tõstmine), siis tegelikkuses on tõhus ja jätkusuutlik riigijuhtimise süsteem lihtsalt hädavajalik eeldus "üllamate" eesmärkide elluviimiseks.

Senine süsteem on ebaefektiivne. Tuues paralleel ärimaailmaga, võib Eestit võrrelda ühe suure kontserniga, millel on emaaettevõtte (loe: valitsus) ja mõniasa tütarettevõtet (loe: kohalikku omavalitsust, ametit, sihtasutust ja muud struktuuriüksust). Erinevalt ärikontsernist ei kontrolli aga "Eesti kontserni" emaaettevõtte sugugi kõiki oma tütreid – sageli ei aeta ühist asja, vaid tõotatakse üksteisele vastu. Segane on ka see, milles kõik need tütarettevõtted üldse on loodud, miks neid just nii palju vaja on ja milliseid loogikast lähtudes on jagatud võim ja ülesanded emaaettevõtte ja tütarde vahel. Iga ärikontserni, mis oleks sellises seisus, vajaks kiiresti restruktureerimist.

Enne kui mõelda sellele, mitu omavalitsust on Eesti jaoks õige arv, peaksime astuma sammu tagasi ja küsima, milliseid funktsioone on Eesti-olulise väikeriigi puhul efektiivsem või otstarbekam korraldada mujalt kui keskvalitsuse tasandilt. Kas kohalikel omavalitsustel on mingeid eeliseid, mis lubaksid neil keskvalitsusest tõhusamalt korraldada näiteks haridust, sporti või sotsiaalhoolekannet? Eesti väiksuse arvestades on neid valdkondi, mida on tõhusam juhtida deentraliseeritult, tegelikult vähe, aga enne otsuste tegemist tuleb see faktipõhiselt ja emotsioonideta läbi arutada. Tõenäoline, et mitmete riiklike teenuste osutamiseks vajame üld Eesti endiselt mõndasada teeninduspunkti – kuid neil ei oleks mingit pistmist valitavate omavalitsustest.

Uus ja senisest tsentraalsem juhtimisstruktuur võimaldaks kahtlusetu nii kulusäästu (mil-

AGO VILU, Eesti PwC juht

„Eesti väiksusest arvestades on neid valdkondi, mida on tõhusam juhtida deentraliseeritult, üsna vähe.

le suurusjärg võiks minu hinnangul jääda vanas rahas miljarditese kroonidesse) kui ka paremat juhtimise kvaliteeti.

Kus peitub võit? Paranev juhtimise kvaliteet. Olgem ausad, igas vähegi spetsiifilises valdkonnas on Eestis ekspertide arv vägagi piiratud. Mida tsentraliseeritum on juhtimine, seda tõenäolisem on, et riik suudab otsuste tegemiseks üles leida ja palgata oma ala parimad, ja seda väiksem on risk, et otsustajad ei käi oma teadmistega valdkonnast lihtsalt üle.

Tugiteenuste tsentraliseerimine. Nagu igas ärikontsernis, annaks ka riigi puhul suurt kulu- ja kvaliteediefekti kõikvõimalike tugiteenuste tsentraliseerimine – olgu selleks raamatupidamine, IT-korraldus, hanked või muu taoline. Tsentraliseerimine ei tähenda sugugi, et kõik peaks koonduma pealinnas – erinevaid kompetentsikeskusi võib rajada erinevatesse Eesti regioonidesse.

Mahuefekt. Suuremad üksused võimaldavad saada paremaid tingimusi hankijate ja teiste koostööpartneritega. Näiteks sõlmides paar suurt lepingut kogu avaliku sektori varustamiseks arvutitega, on võimalik saavutada olulist hinnavaidur võrreldes sellega, et seda teevad ministeeriumid, KOVid ja muud avaliku sektori üksused eraldi.

Ametnike arvu vähendamine. Kõige eelneva kaasneks ametnike arvu vähenemine ning võib küsida, kas kokkuhoitud summad ei kulu mitte ringiga töötuks jäänud ametnike sotsiaaltoetusteks? Usun, et enamik Eesti ametnike on piisavalt nupukad, et leida endale peagi uus väljakute ja luua väärtust näiteks erasektoris. Lihtsalt kuniks puudub motivatsioon seada teha, on mugavam olla riigi ebatõhusa süsteemi osa.

Kontroll. Suuremaid struktuure on märksa tõhusam kontrollida ning veenduda maksumaksjalt kogutud vahendite sihipärase kasutamises.

Uus juhtimisstruktuur peaks olema ühtvõrdne oluline kõigile erakondadele, kuna sellest sõltub Eesti riigi jätkusuutlikkus. Kuigi sellel ei ole midagi pistmist parem- ega vasakpoolsusega, oleks poliitilise vägikaive vältimiseks mõistlik, et selle töötaks välja suuremate erakondade toetust omav mittepoliitikutest ekspertrühm. Uue struktuuri väljatöötamiseks ja jõustamiseks peaks jätma piisavalt aega, et hoida seda kõrval päevapoliitikast. Kas kokku hoitud raha eest ehitada uus ERM või tõsta õpetajate palku, on juba poliitiline valik, millega saadakse kindlasti hakama ka ekspertidega.

REPLIIK

Pronksiöö, kultuurituse kokkupõrge

On juurdunud pronksiöö ühe külgne tõlgendus, justkui oleks see ainult näide integratsiooni läbikukkumisest. Sama hästi võib pronksiöös leida ka muud tõlgendusi, sealhulgas positiivseid. Näiteks, et pronksiöö sündmused ei olnud seotud rahvastevahelise integratsiooniga. Rütüstamine ja näetamine, kus osalesid nii vene kui ka eesti noored, ei ole rahvuslik, vaid pigem sotsiaalne võõrandumine. Selle keskmes on vaesus, harimatus, töötus. Samuti on pronksiöö pidevalt esile tõstetud kui mis-

HARRY TUUL, arvamusloomejuht

„Küsimus ei ole mitte kultuuride, vaid kultuurituse kokkupõrkes.

kit venelikkude, unustades, et kuni kolmandik rüüstajatest olid eestlased. Jällegi kivi sotsiaalse, mitte rahvusliku integratsiooni kapsaada.

Või kui isegi püüda leida pronksiöös rahvuslikku eripära, siis pigem tasuks ju rõõmustada, et enamik (üle 99%) Eestis elavatest teiskeelsetest inimestest ei osalenud rüüstamises ja määratsemises. Teisisõnu – probleemiks pole integratsioon, vaid sotsiaalne sidusus.

Omaette küsimus on paljude inimeste isiklik reageering. Kuid siingi on lihtsust siduda

seada integratsiooni või rahvuslikkusega. Küsimus ei ole mitte kultuuride, vaid kultuurituse kokkupõrkes. Nagu on kultuurituse pronksiööduri äraviimisele järgnenud määratsemise, ei saa kuidagi pida kultuurituse kokkupõrkes. Küsimus ei ole mitte kultuurituse kokkupõrkes, vaid kultuurituse kokkupõrkes. Küsimus ei ole mitte kultuurituse kokkupõrkes, vaid kultuurituse kokkupõrkes.

Eks võimuritel on sisevaenlast vaja. Isegi kui süüdistatav ise vaenlane olla ei taha.